

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročilno oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GOJINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštuo-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON šte. 1167.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Brzjavne vesti.

Otvoritev karavanske železnice.

CELOVEC 30. Danes se je vršila svečana otvoritev Karavanske železnice. Slavnosti je prisostoval železniški minister Derschatta. Cerkveno posvečenost je izvršil knezoškof Kahn. Na vseh postajah so pričakovali slavnostnega vlaka občinska zastopstva. Poleg zastopstev je bilo na vseh postajah tudi mnogo občinstva, ki je pozdravljalo ministra se simpatijo. Med slavnostnimi gosti so bili deželni predsednik Koroške, državnozborni in deželnozborni poslanci, visoki železniški uradniki — mejni tržaški ravnatelj državnih železnic Ruff — in vojaški dostojanstveniki.

Popoldne se je vršil slavnostni banket.

Mej Avstro-Ogrsko in Srbijo.

BELIGRAD 30. Avstroogrski zastopnik Löwenthal je danes izročil srbski vladi odgovor Avstro-Ogrske na zadnjo srbsko noto.

Glede zakona o ločitvi cerkve od države na Francozskem.

PARIZ 30. Minister za notranje stvari, Clemenceau, je v La Roche sur Jou držal govor, v katerem je izjavil, da se vlada, vzlic boju, ki ga je cerkev vprizorila proti zakonu o ločitvi cerkve od države, ne bo dala odvrniti od poti, ki jo je ubrala v tem oziru.

Ustaja na Kubi in ameriške Združene države.

WASHINGTON 30. Predsednik Združenih držav, Roosevelt, je dal ukaz, da se takoj odpošlje na Kubo 6000 mož.

Orkan. 2000 ljudi brez strehe.

PENSACOLA 30. Vsled orkana, ki je tukaj razsajal, je ostalo 2000 oseb brez strehe. Bolnišnico je voda popolnoma razdejala. Več vojnih ladij je poškodovanih in razbitih. 25 oseb je utonilo.

Rusija.

Demonstracija proti vojakom v Helsingforsu.

Iz Helsingforsa poročajo: Ko se je v soboto popoldne povrnil semkaj oddelek vojakov, je prišlo nekoliko pristavev mladosocialistične stranke z zastavami na kolodvor. Ena zastav je imela napis: »Proč z militarizmom, vojno in bratomorstvom!« Ob odhodu s kolodvora so demonstrantje razvili rdeče zastave. Policija je zaplenila zastave, na kar je nastal pretep, tako da je morala policija rabiti sablje. Raznjene so bile tri osebe, med temi dve težko. Ena oseba je bila aretovana.

Štešelj izbrisan iz armade.

Nekateri londonski listi poročajo iz Petrograda, da je car izdal dekret, s katerim je general Štešelj izbrisan iz vojske.

Židovsko vprašanje.

Kakor poročajo iz Petrograda, je odločitev o razširjenju državljskih pravic Židov na Ruskem izpala v negativnem smislu. Pravice se Židom v Rusiji toliko časa ne razširijo, dokler ne pokaže židovska mladina bolj zakon ljubečega duha. Židje ne smejo računati, da se jim priznajo večje svobodščine.

Z manifestacijskega shoda

polit. društva „Edinost“ za koroške Slovence.

IV.

Govor Josipa Mandiča.

Po domače rečeno: Ako je kranjskim klerikalcem ljubo, da se mesta ne ločijo od kmečkih okrajev, ako vlada Mladom čehom na voljo tam, kjer bi kmečke občine nadglasovale mesta, ustanovlja mestne

okraje, a tam, kjer je upati, da bodo meščani z delavci preglasovali kmečke volilce, ne ločuje mest od kmečkih občin: potem, seveda razdelitev okrajev ne more biti ne razumna, ne pravična. Kajti: za kaj gre pri splošni in enaki volilni pravici, oziroma pri volilni reformi? Gre tu za napredek, za reformo, ki omogoči vsakomur glasovati za kogar hoče in kakor hoče. Tu se pa odjemlje kmetu oziroma meščanu primerno zastopstvo, do katerega ima pravico. Seveda, gospodi na Kranjskem in dru. Kramarju, gre to v slavo! Ali tu gre v sramoto načrtu samemu, ki dovoljuje, da se tako strankarsko krati pravica. Taka splošna in enaka reforma, ki ni enaka, ni nič drugega nego kupčija in kompromis močnih na škodo šibkejših! (Burno pritrdjevanje).

Toda, s tem sem se dotaknil samo ene strani našega ekskurza. Razdelitev okrajev je res nepravilna in nespametna. Ali naj se mi radi tega, ker je nepravilna in nespametna, upremo vsprejetju $\frac{2}{3}$ večine? Ne! Mi se ne upiramo dvetretjinski večini radi tega, kajti reklo bi se nam: »Zakaj se sedaj ne odpravijo te nepravilnosti?!« Razdelitev je krivična, ali mi bi se uprli $\frac{2}{3}$ večini, tudi če bi bila razdelitev pravična. To pa zato, ker bi po določitvi $\frac{2}{3}$ večine bila parlamentu odvzeta možnost za odstranjanje teh krivic in nekonsekvenc v bodočnosti. Kakor vsi problemi, ima tudi volilni red svoj razvoj. Tudi on se ima razvijati svobodno, po svoji naravni evoluciji. Krivice so velike, a mi vendar vsprejemamo volilni red. To zato, ker vemo, da bi bil naš odpor brezvspešen, ker bi k večjemu navallili na se odijum velike mase. Kaj bi bilo, ako bi mi rekli, da naj se radi teh krivic sploh ne vsprejme volilna reforma? Mi se sicer ne bojimo terorizma nikogar, ali nadejamo se, da tudi sedanji status enkrat poneha, da konstelacije in konjektore postanejo drugačne — mi se nadejamo, da pride čas, ko homo res Slovani in ne: Kranjci, Štajerci, Moravci, Čehi itd. (Živio klici), ko bomo solidarno in energično znali vreti s sebe vsaki partikularizem in podpirati se medsebojno ne glede na interese posamičnih strank ali dežel. (Glasno pritrdjevanje). In ko pride ta čas, bomo mi Slovani mogli imeti absolutno večino, nikdar pa $\frac{2}{3}$ večine! V tem tiči jedro stvari. Pride morda tudi čas, ko se bodo tudi sovražniki hoteli sporazumeti potom kompromisa za spremembo takega okraja. Ali naj boma tedaj odvisni od $\frac{2}{3}$ večine? To bi bila utopija. In slednjič: ali se mora ravnati volilni red po narodu ali narod po volilnem redu? Volilni red mora biti tak, da se more vsaki čas razumno aplicirati na mentalno stanje prebivalstva. Statistika raste z vsakim dnem. Nauk o prebivalstvu nas uči, da se fiziognomija katerega kraja more v nekoliko letih popolnoma predrugačiti. Pomislimo na izseljevanje v masah, na katastrofe itd. Posebno velika masa fluktuira vedno bolj. Humboldtov zakon o večnem gibanju bi se dal tudi tu aplicirati. Narod se menja — volilni red, volilni okraj pa naj bi ostajali isti?! Ali ne bi to silno škodovalo politični moči dotičnega naroda? Ali ne more priti čas, ko iz večine postane manjšina in viceversa in se ta manjšina izgubi v večini?! (Pritrdjevanje). Ko v loncu kipi voda, treba lonec odkriti. Ako bi pa lonec hermetično zaprl in pustili, naj voda v njem kipi — kaj bi se zgodilo? Tako je tudi z narodom, ako ne damo volilnemu redu svobode, da raste in pada z narodom. (Pritrdjevanje).

(Pride še).

Strastna politika.

Celovski „Mir“ prinaša ta le članek: Vprašanje volilne reforme ne pride do miru. Noben organizem se ne da brez kakih posledic poljubno prirezavati, tudi narodni organizem ne. Ud se da mirno odrezati le, če je že popolnoma otrpnel, dokler je v njem kaj življenske moči, javljala se bo bolelost, izlasti kadar kedaj pride slabo vreme. Da je pri porazu obmejnih, izlasti koroških Slovencev zelo udeležena S. L. S., ni treba praviti svetu iznova.

Liberalna kranjska stranka bi morala biti slepa, če bi v svojem boju zoper S. L. S. ne izkoriščala tega pregreška. In res ga izkorišča, ter javlja svetu neke sklepe, ki jih S. L. S. in izlasti „Slovenec“ pikro čuti. S. L. S. bi lahko vse te sklepe prezirala, ter hodila na Kranjskem po svoji poti naprej, a napadi se obračajo zopet zoper Korošce, in to zato, ker se je zgodila v boju za volilno reformo nas uničujoča taktična napaka, ki jo liberalci izkoriščajo. Zdj se Korošce naravnih se napada — menda zato, ker sploh še eksistirajo. „Slovenec“ piše:

„Reševati Korošce je postala v nas prava liberalna obrt. Seve, na Kranjskem s tem ne izvabijo niti psa izza peči, nasprotno, njihova vratolomna in nečloveško neumna opozicija zoper volilno reformo slabi liberalne vrste. Toda priznati moramo, da so dosegli s svojo najnovejšo obrtjo nekaj trenutnega uspeha na slovenski meji. Osobito koroški voditelji in njihovo glasilo so si popolnoma osvojili argumentacijo naših liberalnih dekadentov in njih taktika gre popolnoma paralelno z nastopanjem Malovrha in dičnega dr. Tavčarja. Toda tudi obmejni Slovenci brez izjeme bodo kmalu spoznali vso sleparijo in prišel bode v do glednem času trenutek, ko se bodo zavedli, da njihova sedanja kampanja ni bila nič drugega, nego „eine Stunde der Täuschung“ — da so bili prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani in prodani...“

Na glas se mora povedati, da se Korošci čudijo pisavi „Slovenca“. „Slovenec“ in pisatelj njegovih člankov morata vedeti: Korošci si nismo osvajali liberalnih dokazov, temveč so le liberalci v Ljubljani povzeli naše pritožbe in jih izgrajvajo zoper „Slovenca“. In vendar piše ta list vedoma nasprotno. To je nek čuden pojav ljubljanskega strankarskega življenja, ljubljanske strankarske politike! Drugod v Avstriji bi bilo kaj takega menda nemogoče, a tukaj nekdo računa, da velika masa kranjskega ljudstva ne čita nič, razun listov, ki jih ponuja lastna stranka. A gospodje! ne bodite slepi! Borite se z resnico in ne na tak način! Ne mislite, da bode vselej vsemogočni, tako vsemogočni, da svojim ljudem lahko pripovedujete vse, kar ste si sami izmislili.

Obmejni Slovenci spoznajo da so bili prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani in prodani — od koga? Liberalizem na Korošce nima nobenega vpliva, in ni bilo pri ložnosti, da, ni bilo mogoče da bi jih bil izdal. Liberalizem je morebiti vplival, na voditelje? Potem bi se bila morala na Koroškem vršiti kaka liberalna akcija. A take ni; pač pa se akcija obračča zoper S. L. S. Da pa je vse liberalizem, kar se govori ali piše zoper stranko, je ravno tako nesmiselno, kakor če bi kdo trdil, da je vse katoliško, kar se na tej strani godi. Vsaj tega nikdo v bodoče ne bo smatral več za katoliški verski člen, da „Slovenec“ vedno piše resnico, ali da njegov članek vedno piše z dobro vestjo.

„Prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani, prodani“ so izrazi proti ljubljanskim liberalcem neumestni, ker ti gospodje nimajo več nikogar prodajati. Nasprotno pa je

bojazen utemeljena, da bi utegnil v bodoče kdo te neopravičene besede povzeti in jih zapisati v spominsko knjigo tistim, ki bi bili mogli odvrniti od slovenskega naroda veliko nesrečo, katere pa niso odvrnili, in se tudi pred javnostjo do zdaj še niso zadosti opravičili. Vsaj je mogoče, da se S. L. S. opraviči, a do zdaj se to še ni zgodilo, kajti osebni napadi se ne morejo nikakor smatrati kakor pravilna utemeljitev postopanja te stranke. Enako slaba je argumentacija, ki pravi: »Večina slovenskega ljudstva je politično dosti zrela in čuti zadosti demokratično, da se ne da zapeljati v odpor, ki bi pomenjal politično abotnost, kakoršne se ni učinil noben narod...« Torej zdaj ve zgodovina, da je edini slovenski narod politično zrel in demokratičen, on edini ve, da se ne sme upirati volilni reformi, če se tudi odcepi od malega naroda 120.000 prebivalcev! Lahi niso bili tako zreli, ker so z uporom več dosegli, nego bi bil kdo mislil, in Nemci niso tako demokratični, ko so tirjali za se kočevske nemškutarje z vso odločnostjo: aut — aut! Bojimo se, da kedaj poreče kdo, da Slovenci v tem trenutku niso bili le demokratičen, marveč hlapčevski narod, vsaj pot od enega do drugega pojma ni predolga. In ker smo hlapci, smo ponižno in hvaležno vsprejemali, kakoli so nam gospodje sami ponudili.

„Slovenec“ trdi nadalje:

„Liberalna korotanjada je prizadela neizmerno škodo koroškim Slovincem, ker je njihovo pravično stvar kompromitirala pred ogromno večino slovenskega naroda. Koroški Slovenci ali vsaj njihovi voditelji bi bili morali vedeti, da vse, kar prodaja naša liberalna stranka, je našemu ljudstvu že v naprej sumljivo blago“.

Nam se pa zdi, da nas liberalna stranka ne briga nič, da pa smo se morali prepričati, da je — ne naše Koroško, marveč vseslovensko vprašanje izredne važnosti (kakor tako smatramo volilno reformo na Koroškem) kompromitiral le „Slovenec“, ki je dajal svojim čitateljem popolnoma neumestne in neutemeljene informacije! Ali nam bo to „Slovenčev“ pisarjenje v neizmerno škodo, še ne vemo; neizmerne važnosti temu listu in S. L. S. danes še manje pripisujemo nego kedaj popred. In če bi že ta list imel neizmerne vpliva — po volilni reformi nam tudi on menda ne bo več delal škode. Volilna reforma koroške Slovence narodno pokoplje in mrličev tudi „Slovenčev“ članekar ne bo požiral.

Drobne politične vesti.

Italija in Avstrija. Rimski list „Diritto Militare Italiano“ je priobčil oster članek proti Avstriji in njenim namenom na Balkanu. List pravi med drugim, da se je Avstrija na svoji poti proti Solunu zagvozila med Srbijo in Črnogoro, in da je za Italijo Avstrija v Solunu nevarnejša, nego pa Rusi v Carigradu.

Spomenik Palackemu postavijo v Pragi po načrtu profesorja Sucharda. Stal bo pred mostom Palackega. Izvršen bo v treh letih skupni; stroški bodo znašali 500.000 kron.

Rešitev turško-egiptovskega spora. Iz Jeruzalema poročajo, da se je Sultan udal anglež-egiptovskim zahtevam, in da je sedaj konečno začrtana meja poluotoka Sinajskega.

Indija se hoče osvoboditi. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokija nastopno: List „Times of Japan“ je priobčil neko pismo, ki prihaja najbrž od kakega Indijca, ki se uči v Tokiju. V pismu je rečeno, da se je Indija vzbudila in da skuša

zopet pridobiti, kar je izgubila, namreč: neodvisnost. Indija čaka sedaj na pomoč onih vzročnih narodov, ki so v civilizaciji že napredovali.

Domače vesti.

Imenovanje. Namestniški praktikant dr. Silvij Baldessari v Trstu je imenovan namestniškim koncipistom.

Obrtna knjižnica v Gorici. Zavod za pospeševanje male obrti v Gorici si je omislil obrtno knjižnico, ki jo otvorijo začetkom prihodnjega meseca.

Nov denarni zavod v Postojni. Občinski svet postojnski je v svoji zadnji seji soglasno sklenil ustanoviti v Postojni »Občinsko hranilnico«.

Južna železnica je poslala v Postojno uradnika po imenu Marizza, ki ne zna ni besedice slovenski!

Železnico iz Kranja v Trzic zgradijo najkasneje v dveh letih. Z delom pričnejo še letos. Ta železnica bo velike važnosti za industrijo in tudi za promet tujcev.

Protestni shod. Zadnjič ste objavili notico, v kateri se je svetavalo, naj bi se sklical protestni shod proti odprtu laške šole v sv. Ivanu. Jaz dodajam k nasvetu še moje menenje, ki je to, da naj bi enkrat sklicali shod vse okolice in mesta in naj bi se na tem shodu manifestiralo za ustanovljenje mestne in okoličanskih slovenskih ljudskih šol za okraje, kjer jih še ni. Brez slovenske šole smo vsi mestni Slovenci. Brez šole so obojni Madalenci, Rocolčani in Škorklja—Kolonja! Za vse te šole treba najenergičnejšega nastopa vseh nas in ne samo prizadetih. Mezo in okolica naj bi z javnim skupnim nastopom dokazala, da nočejo več samo hlapčevati mestni in, vladni gospodi in da si znajo v potrebi tudi izsiliti, kar se jim na zakoniti način noče in noče dati.

Ob tej priliki bi vsi navzoči obsodili usiljevanje nove italijanske šole na Vrde, ki je mi čisto nič ne trebamo. Prej naj gospoda preskrbe se šolami nas, ki jih res krvavo potrebujemo, in še le potem naj, (ako že hočejo) ustanavljajo nepotrebne laške šole za otroke odpadnikov po okolici!

Dokler pa nimamo mi v mestu in v spodnji okolici slovenskih šol, moramo z vsemi svojimi močmi braniti se pred silami, ki grabijo po naši lasti. Kakor se bojimo in branimo pred tatovi, ki nam hočejo ropati naše žulje, tako in še z večjo silo moramo odganjati one, ki nam hočejo trgati našo kri, naso bodočnost — naše otročiče! Da bi se le enkrat spametovali tisti naši odpadniki, ki prodajajo slovensko kri za Judežve obleke in kosilca, a strela naj udari vse, ki ne branijo tujcu, ki nam hoče krasti našo bodočnost, našo mladino! Na shod, ki se ima sklicati, naj pride vse kar je našega, Tudi slovenske matere naj se povabijo, da tudi one nastopijo proti njim, ki nam kratijo izobraževalne zavode — tudi one naj slišijo: kako »dobra« je nam avstrijska vlada in kako »dobri« da so nam mestni »liberalci« tržaški!

Ta shod naj bo shod vseh nas, ki se čutimo Slovane, in ta shod naj pokaže in dokaže vsem našim zatiralcem, da si mi ne damo več grabiti svojih sinov in hčera!

Inženir g. Lupša se vrača iz Siamu v domovino. Odlični ta naš rojak piše namreč celjski »Domovini«: Sredozemsko morje, dne 22. septembra 1906 na parniku »Prinz Eitel Friedrich«. Potujem v domovino: že koncem avgusta sem odpotoval iz Siamu na parniku »Deli«, potem sem v Singapur prestopil na parnik »Prinz Eitel Friedrich«, od koder smo za pol drugi dan dospeli v Penang na zahodni strani Malajskega polotoka. Colombo na krasnem otoku Ceylon, je bila nadaljna točka; štiri in pol dni smo gledali le močno viharno morje in temno nebo. Tudi nadaljnjih sedem dni je bil naš parnik igrača morskemu velikanu, kajti tudi zahodni del in dijskega oceana je bil močno razburjen. Valovje je čestokrat segalo čez površje našega parnika. Mimo polotoka Somali dospelvi končno v Aden, smo si oddahnili, kajti pred sabo smo imeli Rudeče morje, ki je navadno mirno. V Adenah smo dobili poročilo: Nespokorni Mullah se je zopet dvignil ter pobil na Somalskem polotoku več naselbin in odgnal okoli 1000 glav živine.

Rudeče morje smo prepluli v treh

dneh ter dospeli v Suez. Ta zadnja črta je bila zanimiva, kajti čestokrat smo opazili z ladije velike trume delfinov, otoke (otoke 12 apostolov) itd. V Suezu smo dobili poročilo, da so ob kitajskem obrežju utonile 4 ladije boreče se s taifunom. V 16 urah smo videli Port Said ter na severni strani prekopa Suez opazovali znamenitosti Arabije na južni strani pa obrežje Afrike in Egipta. Jutri, t. j. po preteku treh in pol dni, namreč 23. t. m. dospemo v Neapol, 24. t. m. pa v Genovo. Iz Genove se odpeljem z brzovlakom koj v domovino. Toliko za sedaj, doma natančnejše in obširnejše poročilo.

Za vsprejem v prvi slov. tečaj c. kr. žensk. učiteljske v Gorici se je prijavilo letos 95. učenk. Skušnje se še nadaljujejo in je mogoče, da bodo končale v petek, 28. t. m.

Vozni red nove karavanske železnice. Včeraj so otvorili delno progo Jesenice-Celovec. Vozni red prometa železnice Trst-Celovec, stopi v veljavo z današnjim dnevom. Vozila bosta vsaki dan dva brzovlaka in pet osebnih vlakov.

Toča je pobila dne 22. t. m. v ormoškem okraju in padala 6 minut. Napravila je precej škode po vinogradih.

Prodaja smokov, prepovedana v Gorici. Od srede naprej se v Gorici ne smejo prodajati sveže smokve, ker je to v mestu oblastnjaja prepovedala.

Novo tiskarno so odprli v Krškem na Dolenjskem. Tiskarno je uredila češka delniška družba »Črkolivnica« v Pragi.

Shod štajerskih kmetovalcev. Podružnica kmetijske družbe za okolico Gradec priredi danes shod štajerskih agrarcev v Gradcu.

Grozno ožgana. 66-letna Ana Vrabec, ki stanuje v Škorklji na stari openski cesti št. 167, bi bila sinoči kmalu našla smrt v ognju. Okolu 9. uri zvečer je šla iz ene sobe v drugo ter si je pri tem svetila s petrolejko. Pri tem je pa z roko nekam zadela, vsled česar jej je luč padla iz roke in se razbila na tleh. Žena se je instinktivno sklonila, da bi pobrala svetiljko, a v isti hip je bila reva vsa v plamenu. Petrolej, ki se je bil razlil iz svetiljke, se je bil namreč vnel. Nesrečna žena je bila hudo ožgana po rokah, po obrazu, po prsih in po hrbtu. A da ni vmrla v ognju, se ima zahvaliti svojemu zetu, ki jej je pogasil gorečo obleko. Zdravnik se zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njej, jej je podelil najnujnejšo pomoč in jo je dal potem prenesti v mestno bolnišnico.

Roparski napad. Na zahtevo Alojzija Slokoviča, ki stanuje v ulici del Torrente, je bil predsinočnim aretovan 39-letni klobučar Fran T., stanujoči v ulici del Molino a Vento. Malo prej je bil namreč Fran T., skupaj z dvema drugima človekoma, v ulici del Torrente vstavil Slokoviča in dočim sta ga ona dva — ki sta ostala nepoznana — držala, je skušal T. vzeti mu denar iz žepa. To so pa preprečili ljudje, ki so videli dogodek in so bili pristopili.

Dobro vzgojen dečko je 12-letni Vladimir P. Predvčeršnjim popoldne je šel Vladimir P. po ulici della Barriera vecchia. Ko je pa prišel mimo kake jestvinske trgovine — katerih je v imenovani ulici več, — je pa vselej, pred vsako trgovino posegel z roko v sod, v katerem je običajno na vratih razstavljena kava, ter ga zagrabil pest kave in dejal isto v žep. Pri tem ga je pa opazil neki redar, ki ga je vsled tega aretoval in ga odvedel na policijo. Ker je pa dečko še le 12-leten, so pozvali na policijo njegovo mater, kateri so ga izročili s toplim priporočilom.

Bitka v starem mestu. Dva proti osemnajstim. 21-letna livarija Vladimir W., stanujoči v zagati sv. Saverija, in Vincencij G., stanujoči v ulici sv. Marka, sta se predsinočnim sprla z večjo družbo mladeničev. Teh poslednjih je bilo 18. Preprij je bil navstal vsled nekih razžaljevitih besed. Preprij se je pa kmalu spremenil v splošen pretep. Najhuje je bil v pretepu prizadet neki Anton E., kateremu je bil v pretepu raztrgan površnik, a jih je tudi precej dobil po glavi. Ko so lednjič prišli redarji, so odvedli vseh 20 na ponočni policijski urad, ki je v ulici Tigor, kjer je uradnik vzel vso stvar na zapisnik ter jih potem vse izpustil, razun Vladimira in Vincencija. Ta dva je namreč pridržal v zaporu do jutra.

Razne vesti.

* **Lasje dečka** rastejo le za polovico hitreje nego lasje deklice, katerih srednja dolžost iznaša v šestih letih — seveda, ako jih redovito striže — 91 centimetrov. Med 21. in 24. letom rastejo pri moških njegove lasje hitreje, nego v vsaki drugi dobi življenja.

* **Srečna profesorja.** Na malem otoku Kobakem v Bismarkovem arhipelu živita dva nemška profesorja: Engelbert in dr. A. Bethmann. Živita edino le od kokosovih orehov, ki so tamkaj posebno tečni in slastni. Za žejjo ne pijeta vode, ampak kokosovo mleko. Na telesu nimata obleke, ampak samo spredaj. Na otoku, kjer živita, vlada večna pomlad, a oba sta zadovoljna. Denarja ne potrebujeata.

* **Železno verigo,** pač najdaljšo na svetu, so nedavno izdelali v Lebanonu (Združene države). Veriga je dolga nad 1600 metrov in vsak sklep tehtja 42 kilogramov.

* **V Avstriji** se popije na leto povprečno 20 mil. hl piva, 5 mil. hl vina in 3 mil. hl žganja, v skupni vrednosti 1500 milijonov kron.

* **Predsednik Roosevelt** je nedavno povodom nekega vsprejema, ki je trajal 3 ure 44 minut stisnil roko 9052 obiskovalcem, kar je trajalo za vsakega povprečno še ne pol drugo sekundo.

* **V Danski,** ki izvažja mnogo masla, pride na 1000 prebivalcev okolu 500 krav in ako se na vsako rodbino računa povprečno 5 oseb, prideti torej na vsako 2 in pol kravi.

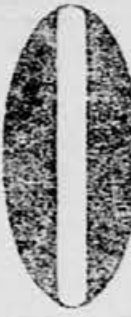
* **Ponesrečeni poskusi vojne ladije »Hybernia«.** Iz Londona poročajo: Nova vojna ladija »Hybernia« je odplula iz Plymthana na visoko morje, da poskuša nove velike topove, s katerimi bodo odslej oborožene vse velike nove vojne ladije. Pozneje se je ladija povrnila v pristanišče z velikimi poškodbami. Streli topov so tako pretresli ladijo, da so prouzročili velike razpoke ter da se pretresli vso strukturo ladije. Ranjenih je bilo tudi nekoliko mornarjev. Ta ladija, ki je stala 38 milijonov frankov, nima za sedaj nikake vrednosti. Radi tega dogodka napada časopisje ministerstvo vojne mornarice. Sodi se, da poskušnja vojne ladije »Hybernia« pokaže, da prevelike ladije niso pripravne za ta namen, ker ne morejo vzdržati sunkov, ki jih provzroča streljanje artilerije.

* **Bogati mački.** Iz New-Jorka javljajo, da je nedavno v Wilke barare (Pensilvanija) poginila neka mačka, ki je zapustila svoji sestri mački 108.000 kron, da jih upotrebi v splošne dobrotelne svrhe. Obe mački sta lansko leto podedovali od nekega ekscentričnega milijonarja Dillerja vsaka 108.000 kron. A sedaj vsled smrti ene podeduje druga vso zapuščino. Na žalost ni možno takih oporok preprečiti, ker jih zakoni države Pensilvanije dopuščajo.

* **Podedovanja ženja.** Vse ženjalne rodbine izumrejo prej ali slej v moški parogi — ta tudi A Ribmayer v neki razpravi, objavljeni v »Antropolog. Revue« ter navaja v dokaz vrsto slavnih imen. Najprej je treba pov. arjati, da je mnogo ženjalnih mož ostalo neozjenjenih in brez otrok, tako Buda, Pitagora, Solon, Platon, Demosten, Herodot, Virgil, Horac, apostel Pavel, Kopernik, Spinoza, Raffael, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Cervantes, Calderon, Torquatto Tasso, Voltaire, Beethoven, Schopenhauer, Kant, Schubert. Mnogo jih je bilo oženjenih, a niso imeli otrok, kakor Aristotil, Cesar, Ovid, Friderik Veliki, Haydn, Moltke. Potomci nezakonskih sinov ženjalnih mož so ali kmalo izumili, kabor potomci Galileja, ali so se pa izgubili, kakor potomci Rousseau-a. Enaka osoda je zadela moške potomce zakonskih starišev, kakor n. pr. potomca Mojzesa, Perikla, Lokrata, Hipokrata, Aleksandra Velikega, Konstantina Velikega, Teodozija, Karola in Otona Velikega, cesarja Friderika II., Štanfa, Danteja, Kolumba, Macchiavelli-ja, Bokona, Keplerja, Lorenza Medici, Rubensa, Martina Lutra, Petra Velikega, Moliéra, Seb. Bacha, Napoleona I. in III., Goetheja, Schillerja, Lessinga, Mozart.

* **Koliko ljudi ponesreči na leto v severni Ameriki?** Statističnimi podatki je dokazano, da pogine na ameriških železnicah, v rudnikih in tovarnah vsako leto poprečno 57.513 oseb. Razun tega jih je ranjenih 232.000. Samo železnice usmrtijo na leto okroglo 10.000 ljudi.

* **Most preko slapov Niagare.** V New-Jorku se je ustanovilo društvo z glavnico 25 milijonov kron. To društvo namerava zgraditi most preko slapa Niagare tako, da bo po njem vozila tudi železnica.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Jesi)
ulica Nuova 24 (prillice)
daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Prva avtorizovana agencija za posredovanje „Gambri-

nus“ (Prima autorizzata agenzia di mediazione „GAMBRINUS“) v ulici Farneto št. 10, II. nadst., se priporoča gospodom gostilničarjem in kremerjem, ki žele kupiti ali prodati gostilno, krčmo in pivarno v mestu ali okolici, ki iščejo najemnike ali drugo osebo, oziroma zalogo, naj se obrnejo edino le na omenjeno agencijo.

MARIO JESURUM.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in na obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino, spirit, likre, tropinovec, olje, slivovec, maraskin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

Fran Abram

TRST, ulica S. Francesco 44

Ako hočete imeti pód iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi)

v zalogi

BART. BIDOLI - TRST

ulica SS. Martiri šte. 19

Razposilja se tudi na deželo.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kupovanje cenik brezplačno in franco

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvađenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst.

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuči in prodaja gramofonov, zvonfonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON šte. 1734.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Kožuhovalnik in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovalin in kap za vojake in civiliste

Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimске kožuhovaline ter jamči za škodo provzročeno po moljih in po požaru.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanos itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Isbor ur za birmo.
Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Kdor se želi elegantno obleči

naj ne zamudi obiskati prodajalnico narejenih oblek

ALL' UNIVERSO

Zrg Carlo Goldoni št. 1

kjer najde največjo ugodnost v cenah in velik izbor za zimsko dobo